

ŠKOLSKO/OPĆINSKO/GRADSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2018. GODINE

Razred ili kategorija natjecanja: 1. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova ____ / 70

Potpis članova Školskog povjerenstva

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Za rješavanje zadataka predviđeno je 60 minuta.

Ispit se rješava kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Uporaba obične olovke i crvene ili neke druge boje tinte (osim plave) rezultira diskvalifikacijom učenika.

Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu standardnoga hrvatskoga jezika, posebice treba poštivati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena. Za pisanje geografskih imena u ispitima i praktičnim radovima primjenjuje se Hrvatski pravopis Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (2013.).

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino u zadacima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena je uporaba čitljivo napisanog velikog tiskanog slova.

Za vrijeme pisanja ispita ne smije se koristiti ništa osim navedenoga pribora za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilno provođenje natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita.

Učenicima se dopušta pisanje po marginama i praznim stranicama ispitnog materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Potpuno ispravno riješeni zadatci, prema uputi za rješavanje vrednuju se s jednim, dva ili tri boda. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo korekcije odgovora u tim česticama. Netočno riješeni zadatci i naknadno ispravljeni odgovori te odgovori koji su pisani velikim tiskanim slovima ili kombinacijom tiskanih i pisanih slova, kao i odgovori u zagradama ne vrednuju se.

U PRVA TRI ZADATKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOG ODGOVORA.

- 1** ☐ 1. Koliko iznosi kut kojega zatvara ravnina ekliptike s ravninom ekvatora?
a) $23^{\circ}27'$ b) 45° c) $66^{\circ}33'$ d) 90°
- 1** ☐ 2. Koji je od navedenih znanstvenika utvrdio da se planeti oko Sunca gibaju po elipsama?
a) Galilei b) Kepler c) Kopernik d) Newton
- 1** ☐ 3. U kojem je mjerilu izrađen globus čiji ekvatorijalni opseg iznosi 100 cm?

Prostor za računanje:

- a) 1 : 20 000 000 b) 1 : 30 000 000 c) 1 : 40 000 000 d) 1 : 50 000 000

U SVAKOM OD SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

- 2** ☐ 4. Koji su od navedenih planeta pretežno plinovitog sastava?
a) Jupiter b) Mars c) Merkur d) Neptun e) Venera
- 2** ☐ 5. Koje se metode daljinskog istraživanja upotrebljavaju u izradi geografskih karata?
a) aerofotogrametrija b) geodetski premjer c) metoda nivelmana
d) multispektralno skeniranje e) trigonometrijski premjer
- 2** ☐ 6. Koji su od navedenih geografa najznačajniji arapski srednjovjekovni geografi?
a) Ibn Batuta b) Hekatej c) Hiparh d) Hsein e) Idrisi
- 2** ☐ 7. Koje su tvrdnje o kometima točne?
a) građeni su isključivo od stijena b) najpoznatiji prolazi pokraj Zemlje svakih 76 godina
c) najveći poznati je Ceres d) nakon što se udalje od Sunca, hlade se i ostaju bez repa
e) Sveti kamen u Meki je komet

U SLJEDEĆIH ŠEST ZADATAKA POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM UPISIVANJEM SAMO JEDNOG SLOVA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOM STUPCU. TRI SE POJMA U DESNOM STUPCU NE MOGU POVEZATI.

3 8. Poveži azimut s pripadajućom stranom svijeta.

___ 45°	A) istok
___ 135°	B) jugoistok
___ 315°	C) jugozapad
	D) sjeveroistok
	E) sjeverozapad
	F) zapad

3 9. Poveži topografski znak s pripadajućim opisom.

A) crkva

B) džamija

C) groblje

D) ruševina

E) samostan

F) spilja

3 10. Poveži ime hrvatskog geografa s pripadajućim opisom.

___ Stjepan Glavač	A) autor prve karte Istre i Dalmacije
___ Petar Matković	B) dokazao da je Kalifornija poluotok
___ Josip Roglić	C) najznačajniji hrvatski geograf 20. stoljeća
	D) Požežanin koji je otkrivao Kongo
	E) prvi domaći autor karte Hrvatske
	F) prvi sveučilišni profesor geografije u Hrvatskoj

3 11. Poveži geografske grane s pripadajućim geografskim disciplinama.

___ društvena	A) geografija Hrvatske
___ prirodna (fizička)	B) geomatika
___ regionalna	C) kartografija
	D) teorija geografije
	E) vojna geografija
	F) zoogeografija

3	
---	--

12. Poveži osobe s pripadajućim opisima.

___ Aristotel	A) autor teorije o plutanju kontinenata
___ Newton	B) definirao Zemlju kao rotacijski elipsoid
___ Wegener	C) promatrajući Zemljinu sjenu na Mjesecu zaključio da je kugla
	D) prvi autor karte svijeta
	E) prvi upotrijebio naziv geografija
	F) rekao: „Ipak se kreće“

3	
---	--

13. Poveži ime planeta s pripadajućim opisom.

___ Jupiter	A) crveni planet
___ Neptun	B) mjesec Ganimed
___ Venera	C) mjesec Titan
	D) najbrži vjetrovi
	E) najmanji planet
	F) retrogradna vrtnja

U SLJEDEĆEM ZADATKU POVEŽI PAROVE UPISIVANJEM SLOVA NA CRTU ISPRED PONUĐENIH ODGOVORA. TRI CRTE MORAJU OSTATI PRAZNE.

2	
---	--

14. Poveži opis s pripadajućim mjerilom.

- A) 5 cm na karti predstavlja 15 km u prirodi B) 25 cm na karti predstavlja 100 km u prirodi
- ___ 1 : 30 000 ___ 1 : 100 000 ___ 1 : 200 000 ___ 1 : 300 000 ___ 1 : 400 000

U SLJEDEĆIH SEDAMNAEST ZADATAKA DOPUNI REČENICE.

2	
---	--

15. Ekvidistanca na topografskoj karti za područje Republike Hrvatske mjerila 1 : 50 000 iznosi _____, a na topografskoj karti mjerila 1 : 200 000 ekvidistanca iznosi _____.

1	
---	--

16. Naziv svemirskih tijela koja dio svoje mase gube prilikom približavanja iz Kuiperova pojasa prema Suncu je _____.

2	
---	--

17. Naziv dviju (pod)disciplina geografije unutar biogeografije je _____ i _____.

2	
---	--

18. Imena dvaju kontinenata koje razdvaja Tanais na ranokršćanskoj karti svijeta (T-karti) su _____ i _____.

- 2** 19. Najveći broj poznatih asteroida u Sunčevu sustavu nalazi se u asteroidnom pojasu između _____ i _____ (upiši imena planeta).
- 1** 20. Ime svemirskog tijela na kojemu se nalazi More tišine je _____.
- 2** 21. Ime terestričkog planeta Sunčeva sustava koji ima najkraći period rotacije je _____, a ime terestričkog planeta koji ima najduži period rotacije je _____.
- 2** 22. Linije koje na geografskoj karti povezuju mjesta iste magnetske deklinacije nazivamo _____, a linije koje povezuju mjesta iste dubine vode nazivamo _____.
- 2** 23. Kvadrat ucrtan na topografskoj karti u mjerilu 1 : 50 000, duljine stranice 2 cm, prikazuje površinu od _____ u prirodi. Koliko iznosi duljina stranice kvadrata na listu topografske karte mjerila 1 : 25 000 kojim je prikazana ista površina prostora? _____

Prostor za računanje:

- 2** 24. Kako se zvala svemirska misija (ime i broj misije) u kojoj su ljudi prvi put stupili na površinu Mjeseca? _____.
Taj se događaj dogodio _____ godine.

- 2** 25. Park stvarne površine 48 km² prikazan je na topografskoj karti mjerila 1 : 25 000 s _____ cm², a na topografskoj karti mjerila 1 : 200 000 s _____ cm².

Prostor za računanje:

- 2** 26. Naziv skupine elemenata geografske karte kojoj pripada mjerilo karte je _____, a naziv skupine elemenata geografske karte kojoj pripada naziv (naslov) karte je _____ elementi karte.
- 2** 27. Avion je s mjesta koordinata 45° j. g. š. i 60° z. g. d. u 10 h poletio prema odredištu koordinata 35° j. g. š. i 30° i. g. d. Let je trajao 7 sati. Avion je u odredište sletio u _____ h prema vremenu odredišta. Oznaka vremenske zone u kojoj se nalazi odredište aviona je _____.

Prostor za računanje:

- 2 28. Zemlja se prilikom rotacije za 8 min okrene za _____ geografske dužine, a potrebno je _____ da se okrene za 30° geografske dužine.

Prostor za računanje:

- 2 29. Brojčane oznake uz okomite linije pravokutne (kilometarske) koordinatne mreže na topografskim kartama označavaju kilometarsku udaljenost od _____, a brojčane oznake uz vodoravne linije kilometarsku udaljenost od _____.

- 2 30. Sunčeve zrake svake godine padaju u podne na ekvator pod kutom od 90° _____ i _____ (navedi dan i mjesec).

- 2 31. Stupanjska oznaka središnjeg meridijana prema kojemu se određuje pojasno vrijeme u Londonu je _____, a oznaka središnjeg meridijana prema kojemu se određuje pojasno vrijeme u Brisbaneu (razlika je deset sati u odnosu na London) je _____.

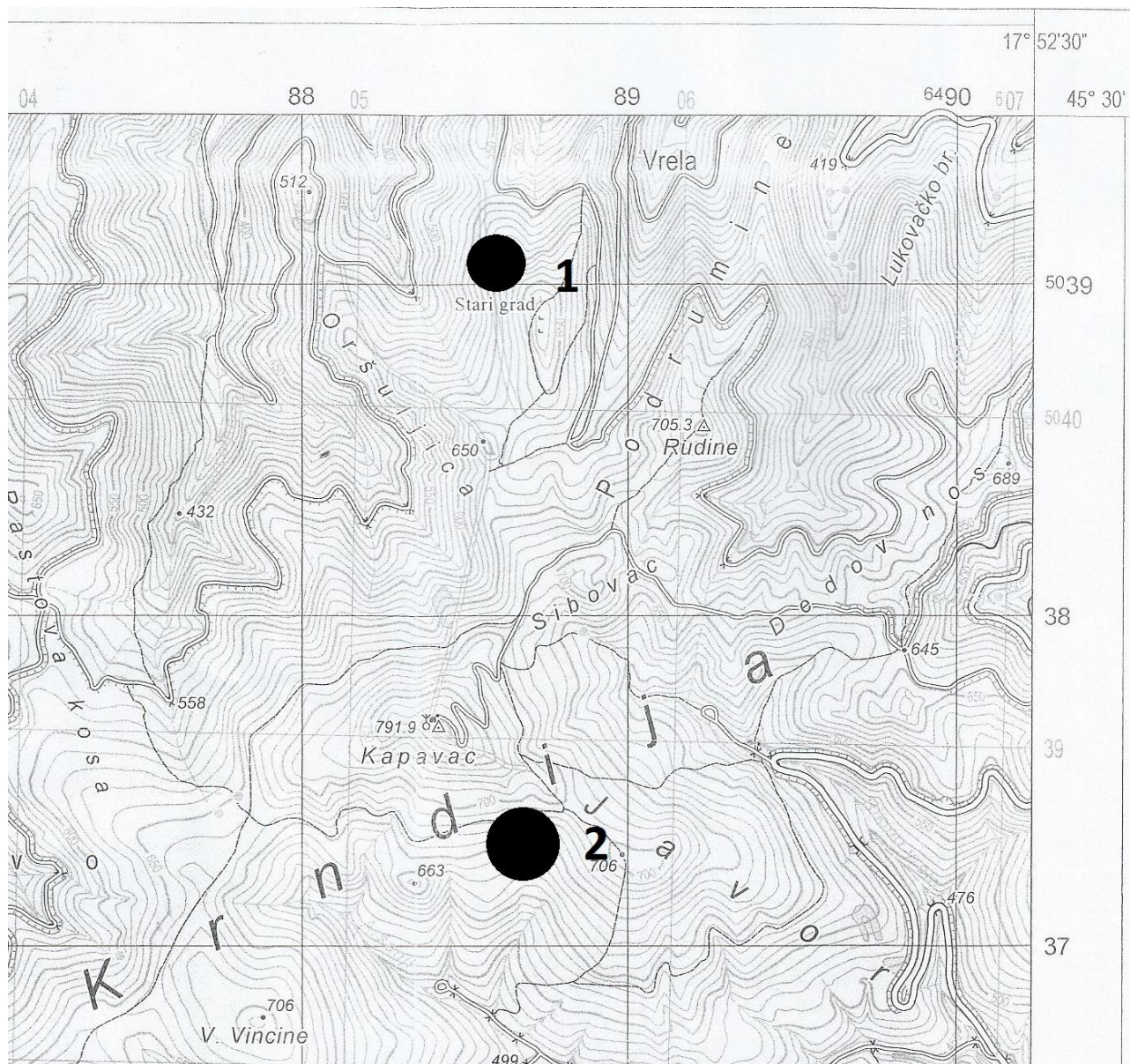
Prostor za računanje:

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENE FOTOGRAFIJE.

- 2 32. Naziv uređaja koji je prikazan na fotografiji je _____. Prikazani uređaj se koristi za mjerenje _____ na topografskim kartama.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI UZ POMOĆ PRILOŽENOG ISJEČKA KARTE.

- 1** 33. Ime projekcije koja je primijenjena prilikom izrade priložene karte je _____.
- 2** 34. Ekvidistanca na priloženom isječku karte iznosi _____. Azimut između točaka **1** i **2** (zaokruženo na desetice) iznosi _____.
- 2** 35. Ime najvišeg vrha označenog kao trigonometrijska točka na isječku karte je _____. Visinska razlika između toga vrha i Rudina iznosi _____ (zaokruženo na cijeli broj).